

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 69/2019-14

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 23. mája 2019 v senáte zloženom z predsedníčky Jany Laššákovej a sudcov Petra Molnára a Ľuboša Szigetiho (sudca spravodajca) predbežne prerokoval ústavnú sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA], zastúpeného advokátom JUDr. Ľubomírom Nemčekom, Čajkovského 5, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd rozsudkom Okresného súdu Malacky sp. zn. 8 P 313/2013 z 29. septembra 2016, rozsudkom Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11 CoP 97/2017 z 19. septembra 2017 a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. 4 Cdo 117/2018 z 26. septembra 2018, a takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť [REDAKČIA] o d m i e t a .

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 28. novembra 2018 doručená ústavná sťažnosť [REDAKČIA], [REDAKČIA], [REDAKČIA] (ďalej len „sťažovateľ“), zastúpeného advokátom

JUDr. Ľubomírom Nemčekom, Čajkovského 5, Bratislava, ktorou namieta porušenie základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a podľa čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd (ďalej len „listina“) a práva na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) rozsudkom Okresného súdu Malacky (ďalej len „okresný súd“) sp. zn. 8 P 313/2013 z 29. septembra 2016 (ďalej len „napadnutý rozsudok okresného súdu“), rozsudkom Krajského súdu v Bratislave (ďalej len „krajský súd“) sp. zn. 11 CoP 97/2017 z 19. septembra 2017 (ďalej len „napadnutý rozsudok krajského súdu“) a uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) sp. zn. 4 Cdo 117/2018 z 26. septembra 2018 (ďalej len „napadnuté uznesenie“).

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že napadnutým rozsudkom okresného súdu bola maloletá dcéra sťažovateľa zverená do osobnej starostlivosti matky a sťažovateľ bol zaviazaný prispievať na jej výživu výživným v sume 450 € mesačne v období od 2. októbra 2013 do 31. augusta 2015 a od 1. septembra 2015 v sume 500 € mesačne. Zročné výživné v sume 13 435,50 € bol sťažovateľ povinný uhradiť do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Zaplatené výživné v sume 3 400 € okresný súd započítal na zročné výživné. Okresný súd návrh sťažovateľa na zverenie maloletej do striedavej starostlivosti oboch rodičov zamietol. Stretávanie sa sťažovateľa s maloletou dcérou okresný súd ponechal neupravené a nárok na náhradu trov konania nepriznal žiadnemu z účastníkov.

3.1 Proti tomuto rozsudku sťažovateľ podal odvolanie, o ktorom rozhodol krajský súd napadnutým rozsudkom tak, že rozsudok súdu prvej inštancie potvrdil a náhradu trov konania účastníkom nepriznal, pretože odvolanie sťažovateľa nepovažoval za dôvodné. K námietke znemožnenia využívať právne rady zástupcu na spornom pojednávaní okresného súdu sa vyjadril krajský súd tak, že vo veci bolo uskutočnených 13 pojednávaní, na ktorých sa sťažovateľ vyjadroval k veci a bolo jemu aj jeho zástupcovi umožnené vyjadrovať sa aj na spornom pojednávaní. V bode 11 napadnutého rozsudku k tomu krajský súd uvádza: *„Skutočnosť, že jeho právny zástupca opustil v priebehu pojednávania pojednávaciú miestnosť a nemal tak možnosť poskytovať klientovi právne rady, nemožno posúdiť ako porušenie práva účastníka konania, keďže napriek dĺžke trvania pojednávania,*

bolo povinnosťou právneho zástupcu zariadiť si svoje záležitosti tak, aby sa mohol zúčastniť celého pojednávania, prípadne, ak mal vedomosť o svojich iných pracovných aktivitách, mal si zabezpečiť substitúta na pojednávaní. “

3.2 Námietku nedostatočne zisteného skutkového stavu vo veci majetkových pomerov sťažovateľa a nesprávnej aplikácie § 63 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o rodine“) vyhodnotil krajský súd takto: „... Z obsahu spisu ďalej vyplýva, že otec bol živnostníkom do februára 2014 a podnikateľom do decembra 2015. Jeho povinnosťou ako rodiča, ktorý mal v tom čase príjmy z inej než závislej činnosti podliehajúcej dani z príjmu, bolo preukázať a predložiť všetky podklady na zhodnotenie svojich majetkových pomerov. Do tohto obdobia a za okolností, že otec tieto doklady nepredložil, pri určení výšky výživného na maloleté dieťa, preto prichádza do úvahy postup súdu v súlade s ust. § 63 ods. 1 Zákona o rodine. Pokiaľ sa otec odvoláva na to, že v čase vyhlásenia rozsudku už nebol živnostníkom, ani podnikateľom, odvolací súd poukazuje na podstatnú okolnosť, ktorou je prevod obchodnej spoločnosti na inú osobu, jeho matku [REDAKOVANÉ]. Tu je potrebné zdôrazniť, že otec bol jediným spoločníkom a konateľom obchodnej spoločnosti [REDAKOVANÉ] s rozsiahlym predmetom podnikania a majetkom... zmena spoločníka a konateľa nastala dňom 19.12.2015... Odvolací súd zastáva názor, že v danom prípade je konanie otca potrebné vyhodnotiť ako vzdanie sa majetku a príjmu a tento fakt posúdiť vo vzťahu k určeniu vyššieho výživného pre maloletú, ktorá má právo podieľať sa na životnej úrovni svojho otca... Podľa názoru odvolacieho súdu, do ukončenia podnikania otca jeho pomery a schopnosti a možnosti mu umožňovali v rozhodujúcom období prispievať na výživu dieťaťa určenou výškou výživného a následne z dôvodu vzdania sa príjmu a majetku obchodnej spoločnosti a pri existencii jeho majetkových pomerov je dôvodné určenie výšky výživného v rozsahu určenom súdom prvej inštancie...“

4. Proti rozsudku krajského súdu podal sťažovateľ dovolanie, v ktorom namietal „nesprávne právne posúdenie tak schopností, možností a majetkových pomerov otca (dovolateľa), ako aj odôvodnených potrieb maloletej [REDAKOVANÉ]“. V tejto súvislosti tvrdil, že súdy nemali aplikovať § 63 ods. 1 zákona o rodine, pretože výkon svojej podnikateľskej činnosti ukončil 1. februára 2014 a v čase vyhlásenia rozsudku okresného

súdu nebol podnikateľom a mal iba príjem zo závislej činnosti. Sťažovateľ ďalej namietal, že súdy nezistili skutočný stav veci, keď uplatnili fikciu výšky príjmu a že výška určeného výživného nezodpovedá odôvodneným potrebám maloletej. Sťažovateľ v petite dovolania neoznačil zákonné ustanovenie Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“), podľa ktorého sa domáha zrušenia napadnutých rozsudkov a od ktorého odvodzuje prípustnosť svojho dovolania.

5. O dovolaní sťažovateľa rozhodol najvyšší súd napadnutým uznesením tak, že ho ako procesne neprípustné odmietol podľa § 447 písm. f) CSP, keďže sťažovateľ namietal nesprávne právne posúdenie veci, ale dovolacie dôvody podľa § 421 CSP v ňom nie sú vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP. Dovolacie námietky (nedostatočne a nesprávne zistený skutkový stav a arbitrárnosť rozhodnutí, pozn.) najvyšší súd subsumoval pod dovolací dôvod podľa § 420 písm. f) CSP a preskúmal jeho prípadnú prípustnosť s negatívnym záverom a odmietol ho podľa § 447 písm. c) CSP.

6. Sťažovateľ ústavnou sťažnosťou vytýka napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu najmä tvrdenie o tom, že dovolacie dôvody nie sú v dovolaní vymedzené spôsobom uvedeným v § 432 CSP. Sťažovateľ ho považuje za nepravdivé a v rozpore s obsahom dovolania. Podľa názoru sťažovateľa mu odmietnutím dovolania najvyšší súd odňal možnosť konať pred súdom.

7. Proti napadnutému rozsudku krajského súdu sťažovateľ namieta, že krajský súd pochybil, keď považoval za správny procesný postup okresného súdu na pojednávaní konanom 29. septembra 2016, keď bolo vykonané dokazovanie, prednesené záverečné reči a vyhlásený rozsudok v neprítomnosti právneho zástupcu sťažovateľa, ktorý predčasne opustil pojednávaciu miestnosť z pracovných dôvodov.

Sťažovateľ ďalej ústavnou sťažnosťou namieta, že krajský súd (rovnako ako okresný súd, pozn.) pri posudzovaní možností a schopností a majetkových pomerov sťažovateľa nezisťoval skutočný stav veci, ako to vyplýva z § 35 Civilného mimosporového poriadku (ďalej len „CMP“), ale uplatnil fikciu výšky príjmu podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine napriek tomu, že v čase vyhlásenia rozsudku okresného súdu nemal iné príjmy ako príjmy zo závislej činnosti, a na jeho aplikáciu preto neboli splnené predpoklady. Sťažovateľ

d'alej poukazuje na to, že súd nie je oprávnený určovať výšku výživného rodiča podľa hodnoty majetku a príjmov obchodnej spoločnosti, v ktorej je tento rodič spoločníkom. Sťažovateľ sa domnieva, že svoje majetkové pomery dostatočne preukázal relevantnými dôkazmi, z ktorých mali súdy vychádzať a neprístupovať k uplatneniu fikcie výšky príjmu.

Podľa tvrdenia sťažovateľa určená výška výživného vysoko prevyšuje odôvodnené potreby maloletého dieťaťa.

K argumentácii krajského súdu, že sťažovateľ sa v priebehu konania zbavoval majetku (prevod obchodnej spoločnosti na matku sťažovateľa a scudzovanie nehnuteľností, pozn.), sťažovateľ namieta nevykonanie dokazovania k dôvodom týchto prevodov výsluchom matky sťažovateľa.

Krajský súd podľa tvrdenia sťažovateľa opomenul reagovať na niektoré odvolacie námietky, a to že:

- z výrokovej časti rozsudku okresného súdu nevyplýva, či bude výživné použité aj na tvorbu úspor, čo považuje sťažovateľ za zmätočné,
- zročné výživné podľa jeho názoru nie je určené v správnej výške a
- je zmätočne určená lehota na plnenie zročného výživného od právoplatnosti rozsudku.

Namieta tiež, že styk s maloletou ostal neupravený a nesúhlasí s tvrdením krajského súdu, že nepodal žiaden návrh o spôsobe úpravy styku s maloletou.

8. Sťažovateľ v závere svojej sťažnosti navrhol, aby ústavný súd o jeho sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Základné právo [REDAKOVANÉ] na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 36 ods. 1 Listiny základných práv a slobôd a právo na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd postupom a rozhodovaním Okresného súdu Malacky v konaní vedenom pod sp. zn. 8P/313/2013, Krajského súdu v Bratislave v konaní vedenom pod sp. zn. 11CoP/97/2017 a Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v konaní vedenom pod sp. zn. 4 Cdo 117/2018 porušené boli.

2. Rozsudok Okresného súdu Malacky sp. zn. 8P/313/2013-603 zo dňa 29.09.2016, rozsudok Krajského súdu v Bratislave sp. zn. 11CoP/97/2017-721 zo dňa 19.09.2017 a uznesenie Najvyššieho súdu SR sp. zn. 4 Cdo 117/2018 zo dňa 26.09.2018 zrušuje a vec vracia Okresnému súdu Malacky na ďalšie konanie.

3. Okresný súd Malacky je povinný zaplatiť [REDAKOVANÉ] náhradu trov konania v sume 390,50 € (slovom tristodeväťdesiat eur a päťdesiat centov) na účet advokáta JUDr. Ľubomíra Nemčeka...“

9. Vec napadla ústavnému súdu 28. novembra 2018 a bola pôvodne pridelená sudcovi spravodajcovi Ladislavovi Oroszovi, ktorému 16. februára 2019 uplynulo funkčné obdobie sudcu ústavného súdu. V zmysle čl. X ods. 2 Rozvrhu práce Ústavného súdu Slovenskej republiky na obdobie od 26. apríla 2019 do 31. decembra 2019 (ďalej len „rozvrh“) bola táto vec po 26. apríli 2019 v zmysle rozvrhu prerozdelená a náhodným výberom pomocou technických a programových prostriedkov pridelená sudcovi spravodajcovi Ľubošovi Szigitimu a v zmysle čl. II bodu 3 rozvrhu prejednaná a rozhodnutá v druhom senáte ústavného súdu v zložení Jana Laššáková (predsedníčka senátu), Peter Molnár a Ľuboš Szigeti.

II.

10. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

11. Podľa čl. 46 ods. 1 ústavy každý sa môže domáhať zákonom ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v prípadoch ustanovených zákonom na inom orgáne Slovenskej republiky.

12. Podľa čl. 36 ods. 1 listiny každý sa môže domáhať ustanoveným postupom svojho práva na nezávislom a nestrannom súde a v určených prípadoch na inom orgáne.

13. Podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru každý má právo na to, aby jeho vec bola spravodlivo, verejne a v primeranej lehote prejednaná nezávislým a nestranným súdom zriadeným zákonom, ktorý rozhodne o jeho občianskych právach alebo záväzkoch alebo o akomkoľvek trestnom čine, z ktorého je obvinený. Rozsudok musí byť vyhlásený verejne, ale tlač a verejnosť môžu byť vylúčené buď po dobu celého alebo časti procesu v záujme mravnosti, verejného poriadku alebo národnej bezpečnosti v demokratickej spoločnosti, keď to vyžadujú záujmy maloletých alebo ochrana súkromného života účastníkov alebo, v rozsahu považovanom súdom za úplne nevyhnutný, pokiaľ by vzhľadom na osobitné okolnosti mohla byť verejnosť konania na ujmu záujmom spravodlivosti.

14. Podľa čl. 140 ústavy podrobnosti o organizácii ústavného súdu, o spôsobe konania pred ním a o postavení jeho sudcov ustanoví zákon. Týmto zákonom je s účinnosťou od 1. marca 2019 zákon č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) v čl. I § 1 až § 13 a § 16 až § 28 a § 32 až § 248 a § 250 a § 251. V zmysle § 246 ods. 1 a 2 zákona o ústavnom súde sa tento zákon použije aj na konania začaté do 28. februára 2019, pričom právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali do 28. februára 2019, zostávajú zachované.

15. Podľa § 56 ods. 1 zákona o ústavnom súde ústavný súd každý návrh na začatie konania predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľa, ak tento zákon v § 9 neustanovuje inak. Pri predbežnom prerokovaní návrhu ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

16. Podľa § 56 ods. 2 zákona o ústavnom súde ústavný súd môže na predbežnom prerokovaní bez ústneho pojednávania uznesením odmietnuť návrh na začatie konania,

- a) na prerokovanie ktorého nemá ústavný súd právomoc,
- b) ktorý je podaný navrhovateľom bez zastúpenia podľa § 34 alebo § 35 a ústavný súd nevyhovel žiadosti navrhovateľa o ustanovenie právneho zástupcu podľa § 37,
- c) ktorý nemá náležitosti ustanovené zákonom,
- d) ktorý je neprípustný,

- e) ktorý je podaný zjavne neoprávnenou osobou,
- f) ktorý je podaný oneskorene,
- g) ktorý je zjavne neopodstatnený.

III.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom okresného súdu

17. Z čl. 127 ods. 1 ústavy vyplýva, že systém ústavnej ochrany základných práv a slobôd je rozdelený medzi všeobecné súdy a ústavný súd, pričom ochranu základných práv a slobôd poskytuje v zmysle ústavy primárne všeobecné súdnictvo („ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd“) a ústavný súd až subsidiárne.

18. Proti napadnutému rozsudku okresného súdu mohol sťažovateľ podať odvolanie, čo aj využil. Odvolanie v tomto prípade predstavuje účinný opravný prostriedok ochrany práv sťažovateľa vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu. O tomto odvolaní bol oprávnený a aj povinný rozhodnúť krajský súd, čo v danom prípade vylučuje možnosť ústavného súdu rozhodovať vo vzťahu k napadnutému rozsudku okresného súdu. Ústavný súd preto túto časť jeho sťažnosti z dôvodu nedostatku právomoci odmietol podľa § 56 ods. 2 písm. a) zákona o ústavnom súde.

IV.

K namietanému porušeniu základných práv sťažovateľa napadnutým rozsudkom krajského súdu

19. Ústavný súd vo veciach patriacich do právomoci všeobecných súdov nie je alternatívnou ani mimoriadnou opravnou inšinciou (m. m. II. ÚS 1/95, II. ÚS 21/96). Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie práva vykonanej všeobecnými súdmi s ústavou, prípadne medzinárodnými zmluvami o ľudských právach a základných slobodách (m. m. I. ÚS 13/00, I. ÚS 139/02, III. ÚS 180/02).

20. Podstatou sťažostnej argumentácie sťažovateľa smerujúcej proti napadnutému rozsudku krajského súdu je, že krajský súd vyhodnotil postup okresného súdu na spornom pojednávaní (konanom bez prítomnosti právneho zástupcu na časti pojednávania) ako postup súladný s procesnou úpravou. Sťažovateľ ďalej namieta nedostatočne zistený skutočný stav vo vzťahu k majetkovým pomerom sťažovateľa (v dôsledku uplatnenia fikcie príjmu) a odôvodnených potrieb maloletej a nesprávnu aplikáciu § 63 ods. 1 zákona o rodine, keďže v čase vyhlásenia rozsudku sťažovateľ nemal iné príjmy ako zo závislej činnosti. Ďalšími námietkami sú nedostatok odôvodnenia napadnutého rozsudku krajského súdu vo vzťahu k niektorým odvolacím námietkam, nesprávne určený začiatok plynutia lehoty na plnenie zročného výživného a nedôvodné neupravenie styku s maloletou.

21. Ústavný súd konštatuje, že z obsahu napadnutého rozsudku sa presvedčil o tom, že jeho odôvodnenie vo vzťahu k námietke sťažovateľa o neúčasti právneho zástupcu na pojednávaní okresného súdu nie je arbitrárne, je ústavne akceptovateľné a procesný postup je zlučiteľný s požiadavkami základného práva na súdnu ochranu a spravodlivý proces. Neprítomnosť zástupcu sťažovateľa na časti pojednávania nebola spôsobená pochybením súdu, pretože okresný súd neznemožnil sťažovateľovi riadne využívanie právnych služieb, ale bola dôsledkom predčasného odchodu zástupcu z pojednávania na základe jeho slobodného rozhodnutia.

22. K námietke nedostatočne zistených majetkových pomeroch sťažovateľa a nesprávnej aplikácie § 63 ods. 1 zákona o rodine ústavný súd uvádza, že z rozsudku krajského súdu citovaného v časti I tohto uznesenia možno považovať za preukázané, že všeobecné súdy riadne skúmali majetkové pomery sťažovateľa a k aplikácii fikcie príjmov podľa § 63 ods. 1 zákona o rodine pristúpil okresný súd až potom, keď sťažovateľ nespĺnil svoju dôkaznú povinnosť, a to v čase pred účinnosťou prevodu obchodnej spoločnosti (19. decembra 2015), keď ako jediný spoločník a konateľ obchodnej spoločnosti nesporne mal iné príjmy ako zo závislej činnosti podliehajúce dani z príjmov. Ak na neskorší prevod majetku (obchodnej spoločnosti a nehnuteľnosti, pozn.) na vlastnú matku sťažovateľa súdy nahliadali ako na vzdanie sa majetkového prospechu, ktoré nie je nevyhnutné, a z tohto titulu určili výšku výživného bez prihliadnutia naň v zmysle § 62 ods. 5 a § 75 ods. 1 zákona o rodine, nemožno takýto postup

už pri predbežnom prejednaní veci (ako súladný so zákonom) považovať za porušovanie základných práv sťažovateľa, a teda nezlučiteľný s jeho právom na súdnu ochranu či spravodlivé súdne konanie. Z (v napadnutom rozsudku) popísaných majetkových pomerov sťažovateľa vyplýva, že aj výživné vo výške určenej na základe uplatnenej fikcie je reálne v jeho schopnostiach plniť. Zároveň ústavný súd pripomína, že je v najlepšom záujme maloletej podieľať sa na jeho životnej úrovni (§ 62 ods. 2 zákona o rodine), čo je vždy prvoradým a rozhodujúcim kritériom uplatňovaným v konaniach vo veciach maloletých. Aj výška odôvodnených potrieb maloletého dieťaťa preto vždy koreluje životnej úrovni rodičov a v závislosti od nej môže zahŕňať rôzny diapazón nákladov.

23. Právne posúdenie aplikovateľnosti fikcie krajským súdom je náležité a presvedčivo odôvodnené, preto ústavný súd konštatuje, že sťažnostná námietka neaplikovateľnosti § 63 ods. 1 zákona o rodine nesignalizuje žiadnu možnosť porušenia označených práv sťažovateľa.

24. K námietke sťažovateľa, že krajský súd sa nevysporiadal so všetkými jeho námietkami, ústavný súd poukazuje na svoju ustálenú judikatúru, podľa ktorej súčasťou procesných záruk spravodlivého rozhodnutia, resp. minimálnych garancií procesnej povahy je taktiež právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia, ktoré jasne a zrozumiteľne dáva odpovede na právne a skutkovo relevantné (ťažiskové) otázky súvisiace s predmetom súdnej ochrany (porovnaj právnu vetu nálezu sp. zn. III. ÚS 260/07 alebo sp. zn. II. ÚS 439/2016). Ani judikatúra Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) nevyžaduje, aby na každý argument strany bola daná odpoveď v odôvodnení rozhodnutia. Ak však ide o argument, ktorý je pre rozhodnutie rozhodujúci, vyžaduje sa špecifická odpoveď práve na tento argument (Georiadis c. Grécko z 29. 5. 1997, Higgins c. Francúzsko z 19. 2. 1998).

25. Osobitne sa ústavný súd však pristaví pri určení rozhodnej skutočnosti, od ktorej začína plynúť lehota na plnenie zročného výživného, pretože ide o opakovaný problém v rozhodovacej činnosti súdov (pozri napr. uznesenie najvyššieho súdu sp. zn. 3 Cdo 98/2008 z 1. 12. 2008 alebo uznesenie ústavného súdu sp. zn. IV. ÚS 386/2018 z 20. 6. 2018).

26. Podľa § 44 CMP sú rozsudky o výživnom vykonateľné doručeními bez možnosti inej úpravy súdom. Sledovaným účelom tohto ustanovenia je čo najskoršie zabezpečenie riadneho plnenia vyživovacej povinnosti, ktorá rodičovi vzniká zo zákona narodením dieťaťa, a riadneho zabezpečenia potrieb maloletého výživným, na ktoré je odkázaný. Predbežná vykonateľnosť akéhokoľvek rozhodnutia o výživnom teda nastáva priamo zo zákona, bez ohľadu na znenie výroku deklaratórneho rozhodnutia súdu, ktorým určí lehotu na plnenie zročného výživného. Akokoľvek by bola naformulovaná lehota na dobrovoľné splnenie tejto povinnosti a začiatok jej plynutia (napr. tri dni od doručenia rozsudku), i tak by nastúpila zo zákona vynútitelnosť plnenia tejto povinnosti odo dňa doručenia rozsudku súdu prvej inštancie, čiže ešte pred efektívnym uplynutím súdom určenej lehoty na dobrovoľné plnenie. O relevantnom zásahu do základných práv sťažovateľa či zmene právneho postavenia sťažovateľa v súvislosti s formuláciou zvolenou okresným súdom preto nemožno uvažovať. Napriek uvedenému však považuje ústavný súd za vhodnejšiu formuláciu lehoty na dobrovoľné plnenie „odo dňa doručenia rozsudku“ súdu prvej inštancie, aby sa odstránila akákoľvek pochybnosť účastníkov konania o záväznosti lehoty na plnenie určenej rozsudkom.

27. Na základe uvedeného ústavný súd konštatuje, že sťažovateľ (zastúpený kvalifikovaným právnym zástupcom) podaním námietok v exekúcii, ako aj obsahom svojich opravných prostriedkov dal zreteľne najavo, že mu jeho zákonná povinnosť uhradiť zročné výživné po doručení rozsudku bola známa. V okolnostiach daného prípadu, sledujúc najmä účel predbežnej vykonateľnosti napadnutého rozsudku a vedomosť sťažovateľa o zákonnej úprave, preto ústavný súd dospel k záveru, že toto pochybenie nedosahuje ústavnoprávnu intenzitu, ktorá by signalizovala možnosť prípadného zrušenia napadnutého rozsudku krajského súdu po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie.

28. Po preskúmaní ostatných sťažnostných námietok proti napadnutému rozsudku krajského súdu (neupravenie styku s maloletou a neustanovenie tvorby úspor) ústavný súd nezistil žiadne ústavnoprávne pnutie s označenými základnými právami sťažovateľa. Ústavný súd v skutkových okolnostiach veci (konanie o zapretie otcovstva, nevyužívanie možnosti styku s maloletou v priebehu konania napriek predbežnému opatreniu, nepredloženie návrhu na konkrétny spôsob úpravy styku v konaní sťažovateľom, možnosť

podat' kedykoľvek návrh na súd o úprave styku s'ťažovateľa s maloletou dcérou) nezistil také skutočnosti, ktoré by signalizovali porušenie základných práv s'ťažovateľa, ktoré by bolo potrebné posudzovať po prijatí s'ťažnosti na ďalšie konanie. V tejto súvislosti ústavný súd dodáva, že z povahy veci návrh na zverenie maloletej do striedavej starostlivosti oboch rodičov nemožno považovať za relevantný podklad pre rozhodovanie o úprave styku s maloletou po jej zverení do osobnej starostlivosti matky. S'ťažovateľom tvrdenú zmätočnosť napadnutého rozsudku týkajúcu sa tvorby úspor z výživného hradeného s'ťažovateľom ústavný súd nezistil. Z výrokovej časti rozsudku okresného súdu jasne vyplýva, že tvorba úspor súdom určená nebola, a preto je bez ďalších pochyb stanovené výživné určené na priebežnú spotrebu.

29. Z uvedených dôvodov ústavný súd tú časť ústavnej s'ťažnosti s'ťažovateľa, ktorou namieta porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 36 ods. 1 listiny, ako aj práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru napadnutým rozsudkom krajského súdu, odmietol pre jej zjavnú neopodstatnenosť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde.

V.

K namietanému porušeniu základných práv s'ťažovateľa napadnutým uznesením najvyššieho súdu

30. Podstatou s'ťažnostnej argumentácie vo vzťahu k napadnutému uzneseniu najvyššieho súdu je s'ťažovateľovo tvrdenie o tom, že odôvodnil svoje dovolanie spôsobom, ktorý vyžaduje § 432 CSP, keď vymedzil ako dovolací dôvod nesprávne právne posúdenie veci súdmi prvej a druhej inštancie a uviedol, v čom spočíva nesprávnosť právneho posúdenia. Najvyšší súd podľa názoru s'ťažovateľa mu odňal možnosť konať pred dovolacím súdom, keď jeho dovolanie ako procesne neprípustné odmietol.

31. Odňatím možnosti konať pred súdom sa rozumie taký nesprávny postup súdu, ktorým sa účastníkovi konania znemožní uplatňovať (realizovať) procesné práva priznané mu právnym poriadkom pre účely zabezpečenia účinnej ochrany jeho práv a právom chránených záujmov. Musí však ísť o znemožnenie realizácie konkrétnych procesných práv,

ktoré by inak účastník mohol pred súdom uplatniť a z ktorých bol v dôsledku nesprávneho postupu súdu vylúčený.

32. Ústavný súd konštantne akceptuje, že otázka posúdenia, či sú splnené zákonné podmienky prípustnosti dovolania, patrí (v zásade) do výlučnej právomoci dovolacieho súdu, t. j. najvyššieho súdu, a nie do právomoci ústavného súdu (napr. IV. ÚS 238/07, IV. ÚS 499/2011, IV. ÚS 161/2012, II. ÚS 98/2017).

33. Sťažovateľ vytýkal vo svojom dovolaní nesprávne právne posúdenie veci súdmi prvej a druhej inštancie a ponúkol svoj právny názor o neaplikovateľnosti fikcie výšky príjmov v sťažovateľovom prípade. V tejto súvislosti sa žiada pripomenúť aj judikatúru vo vzťahu k čl. 6 ods. 1 dohovoru, podľa ktorej sa mimoriadny prieskum nesmie uplatňovať ako „zastreté odvolanie“ a samotná možnosť existencie dvoch právnych názorov na predmet konania nie je dôvodom na opätovné posúdenie veci (pozri napr. rozsudok ESĽP vo veci Sutyazhnik v. Rusko z 23. 7. 2009, § 33).

34. Po preskúmaní obsahu napadnutého uznesenia v intenciách sťažovateľovej námietky odňatia možnosti konať ústavný súd konštatuje, že nezistil žiadnu možnosť vyslovenia porušenia jeho základných práv z tohto dôvodu po prijatí jeho sťažnosti na ďalšie konanie. Najvyšší súd nemôže vecne prejednať dovolanie, ktoré nie je prípustné (§ 447 CSP), preto bolo jeho povinnosťou preskúmať, či sú dané podmienky prípustnosti dovolania. Sťažovateľom uplatnený dôvod nesprávneho právneho posúdenia veci, ktorý nebol sťažovateľom riadne označený konkrétnym zákonným ustanovením Civilného sporového poriadku, najvyšší súd preskúmal jednak z hľadiska prípustnosti dovolania pre riešenie právnej otázky (§ 421), ale aj z hľadiska, či ho nemožno subsumovať pod § 420 písm. f) CSP.

35. Ako vyplýva aj z napadnutého uznesenia, len dovolanie, ktoré je prípustné pre riešenie právnej otázky, možno odôvodniť nesprávnym právnym posúdením (§ 432 ods. 1 CSP). Vymedzenie nesprávneho právneho posúdenia podľa § 432 ods. 2 CSP sa musí viazať len s riešením takej právnej otázky, pri ktorej došlo k odklonu od rozhodovacej praxe dovolacieho súdu [§ 432 ods. 1 písm. a) CSP], ktorá nebola judikátorne riešená dovolacím

súdom [§ 432 ods. 1 písm. b) CSP] alebo je riešená rozdielne [§ 432 ods. 1 písm. c) CSP]. Nesprávne právne posúdenie však sťažovateľ vo svojom dovolaní nespájal s riešením takejto právnej otázky v zmysle § 432 ods. 1 CSP, ale len s aplikáciou § 63 ods. 1 zákona o rodine. Dôvod prípustnosti podľa § 420 písm. f) CSP najvyšší súd tiež nezistil. V prípade odmietnutia procesne neprípustného dovolania nemožno uvažovať o porušovaní základných práv sťažovateľa.

36. Na základe uvedeného ústavný súd dospel k záver, že pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi obsahom napadnutého uznesenia najvyššieho súdu a namietaným porušením základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy, podľa čl. 36 ods. 1 listiny a práva podľa čl. 6 ods. 1 dohovoru je potrebné aj túto časť jeho sťažnosti odmietnuť podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona o ústavnom súde ako zjavne neopodstatnenú.

37. V závere ústavný súd dodáva, že vzhľadom na to, že vyhodnotil sťažnosť sťažovateľa ako zjavne neopodstatnenú, bolo bez právneho významu zaoberať sa ďalšími v nej obsiahnutými návrhmi.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 23. mája 2019